

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Efter at Folketinget den 13. november 1998 meddelte sit samtykke til, at Danmark ratificerer De Forenede Nationers traktat om et altomfattende forbud mod atomprøvesprængninger, blev Danmarks ratifikationsinstrument deponeret hos FN's generalsekretær den 21. december 1998. Til opfyldelse af Danmarks forpligtelser i henhold til traktaten kræves ny lovgivning om traktatens altomfattende forbud mod atomprøvesprængninger. Endvidere kræves der ny lovgivning om adgangen for internationale inspektører udepeget af den organisation, som oprettes i medfør af traktaten, til at foretage inspektion i Danmark med det formål at afklare, om en prøvesprængning af atomvåben eller anden nuklear sprængning er blevet gennemført i strid med traktaten.

Traktatteksten med bemærkninger som indeholdt i det af Folketinget vedtagne beslutningsforslag nr. B 3 af 8. oktober 1998 er optrykt som bilag 1. Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 1998/99 Till. A 1211, Till. A 1110, FF 402, Till. B 12, FF 1102 og Till. C 2.

2. Forbudet mod atomprøvesprængninger

2.1 Traktaten

Ifølge traktatens artikel I forpligter enhver deltagerstat sig til ikke at foretage nogen prøvesprængning af atomvåben eller nogen som helst anden nuklear sprængning samt til at forbyde og forhindre enhver nuklear sprængning på et hvilket som helst sted under dens jurisdiktion eller kontrol. Endvidere forpligter enhver deltagerstat sig til at afstå fra at forårsage, opmuntre til eller medvirke ved gennemførelsen af nogen prøvesprængning af atomvåben eller nogen som helst anden nuklear sprængning.

Efter traktatens art. III, stk. 1 omfatter forbudet fysiske og juridiske personer overalt på dansk territorium eller andre steder under dansk jurisdiktion eller kontrol. Forbudet udstrækkes endvidere til at omfatte danske statsborgere, uanset hvor virksomheden udøves. Danske statsborgeres virksomhed i udlandet er

således også omfattet. Det fremgår ikke udtrykkeligt af traktaten, at der tillige er en forpligtelse for Danmark til at strafsanktionere overtrædelser af forbudet. På dette punkt adskiller traktaten sig fra den konvention, den er moduleret over, nemlig De Forenede Nationers konvention af 13. januar 1993 om forbud mod kemiske våben, som i artikel VII indeholder en udtrykkelig forpligtelse til at indføre straffelovgivning.

2.2 Gældende ret

Danmark ratificerede den 18. december 1964 traktaten af 5. august 1963 om forbud mod kernevåbenforsøg i atmosfæren, det ydre rum og under vandet. Traktaten forbyder, som det fremgår af titlen, prøvesprængninger af atomvåben i atmosfæren, det ydre rum og under vandet. Traktatens forbud retter sig imidlertid - til forskel fra De Forenede Nationers traktat af 24. september 1996 om et altomfattende forbud mod atomprøvesprængninger - alene mod deltagerstaterne som sådan og ikke mod fysiske og juridiske personer. Det fremgår af traktatens artikel I, stk. 1, litra b), at traktatens bestemmelser ikke præjudicerer afslutningen af en traktat, der fører til et varigt forbud mod alle nukleare forsøgsekspllosioner. Som sådan må traktaten nu siges at være afløst af traktaten om et altomfattende forbud mod atomprøvesprængninger.

Straffeloven indeholder forskellige bestemmelser, som kan tænkes at finde anvendelse over for fysiske og juridiske personers prøvesprængninger af atomvåben. Efter straffelovens § 183 kan der således gives fængsel i op til 12 år for den, der ved sprængning, spredning af skadevoldende luftarter m.m. forvolder skade på andres person eller ejendom. Anvendelse af denne bestemmelse forudsætter imidlertid, at handlingen udføres med forsæt til at forvolde sådan skade, hvilket ikke nødvendigvis vil være tilfældet ved en atomprøvesprængning. Efter stk. 3 i samme bestemmelse kan der gives fængsel i op til 2 år, hvis skaden er forvoldt ved uagtsomhed.

Straffelovens § 185 fastsætter bøde- eller hæftestraf for den, der ikke efter evne og mulighed afværger en